

Kristiansand kommune skal være en kulturell drivkraft på Agder. Det handler først og fremst om å være en god vert; legge forholdene til rette og bidra til at de regionale kunst- og kulturaktørene får tilfredsstillende vekstvilkår, og i økende grad kan fylle rollen som regionale utviklingsaktører. Dette skjer gjennom å innta en aktiv rolle med hensyn til økonomi, infrastruktur og prosjektsamarbeid. I tillegg har Kristiansand som kultursentrum i landsdelen et ansvar for å bidra til økende kvaliteter og profesjonalitet i det sørlandske kulturlivet.

For at Kristiansand skal kunne ha denne rollen er godt samarbeid med regionale og nasjonale kulturmyndigheter viktig. At storbyene i Norge ses på som et samlende sentrum for kompetanse og utvikling av kunst- og kulturfeltet i en landsdel er avgjørende. Kristiansand har over tid utviklet seg fra en «sommer- og festivalby» til en helårs kunst- kulturscene med store og små produksjoner. Institusjoner som Kilden teater og konserthus, Vest-Agder-museet, Kunstsilo og Universitetet i Agder er med på å styrke dette, og genererer både kompetanse og aktivitet både lokalt og regionalt.

I Meld.St. 8 (2018-2019) Kulturens kraft etableres følgende samfunns mål for kulturpolitikken:

Eit levande demokrati der alle er frie til å ytre seg, og der mangfald, skaparkraft og kreativitet er høgt verdsett. Eit inkluderande samfunn der kunst og kultur av ypparste kvalitet inspirerer, samlar og lærer oss om oss sjølv og omverda.

Dette utsagnet er et godt utgangspunkt for en kunstnermelding. Det forteller oss noe om kulturpolitikkenes samfunns mål og viktigheten av kunst- og kultur i hele befolkningen i hele livsløpet.

1. Hva kan gjøres for å legge til rette for flere kulturarbeidsplasser og kompetansemiljø over hele landet?

God infrastruktur og tilrettelegging er avgjørende for at flere kunst- og kulturarbeidere bosetter seg utenfor Oslo. Med god infrastruktur menes tilgang på arbeids- og produksjonslokaler, gode tilskudd- og stipendordninger, muligheter til å søke prosjektmidler både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Som kommune må vi **øke bruken av kunst- og kulturaktører i kommunale/offentlige prosjekter**. Eksempler på dette kan være kunstfaglige prosjektledere ved innkjøp av nye verk til kommunens kunstsamling og bruk av kunstnere som konsulenter i by- og stedsutvikling. Viktigheten av at arbeidet kommer inn i kommunens planverk er avgjørende for en utvikling på området. Det må jobbes på systemnivå, ikke individnivå, for å få kunst- og kulturfeltet mer synlig i kommunens satsning. Ikke bare i egne kulturplaner og -strategier, men i overordnet planverk. Kompetanseheving og prosjektmidler til slikt arbeid er avgjørende for økt bruk av kunstneres kompetanse ut over egen praksis. Her har KORO etablert et nasjonalt nettverk for kommuner som arbeider med kunst i stedsutvikling. Dette er svært kompetansehevende og utviklende for kulturbyråkrater. Liknende nasjonale nettverk kunne vært prøvd ut på andre kunstfelt.

De store institusjonene er med på å øke kompetansen, og gi mulighet for både kortere og lengre arbeidsforhold. I tillegg til å ha sitt institusjonelle ansvar er det også essensielt at institusjonene til enhver tid er i dialog med det frie feltet, og at det ikke oppleves som et «innenfor og utenfor». Tilbakemeldinger tyder på at institusjonene kan oppleves som lukket og lite tilgjengelig for profesjonelle kunstnere

Kompetansesentre er viktige talerør og bindeledd for sin bransje og viktige samarbeidspartnere for lokale og regionale myndigheter. Hvordan kompetansesentrene arbeider på tvers av fagfelt, trekker veksler på hverandres kunnskap og erfaring vil kunne spille en stor rolle i det frie feltet av kunstnere i regionen.

2. Hva kan gjøres for at kunstnere får rimelig betaling for arbeid, oppdrag, bruk og visning av verk?

Kunstnerhonorarordningen er viktig for å kunne produsere og tilby mangfoldige og aktuelle utstillinger gjennom samarbeid med det utøvende kunstfeltet. Prøveordningen har vist seg å ha vært produktivt for de visningssteder som har vært innlemmet i ordningen, men den vil på sikt skape store ulikheter mellom visningsstedene rundt om i landet når ikke alle har mulighet til å tilby dette honoraret. Det er de små og mellomstore kunstinstusjonene, ofte plassert i distriktene, som etterspør ordningen mest. Gjennom en permanent innføring av kunstnerhonorarordningen vil institusjonene kunne styrke kunstfeltet i sin helhet gjennom tettere samarbeid opp mot kunstnerne, samt sikre et mangfoldig og aktuelt kunsttilbud nasjonalt og regionalt også i fremtiden.

3. Hva kan gjøres for å bedre kunstneres tilgang til sosiale rettigheter?

Sosiale rettighetene for selvstendig næringsdrivende på linje med vanlige arbeidstakere er viktigst i dette spørsmålet. Kunstnere benyttes i stor grad kun til prosjektarbeid/oppdrag i offentlig sektor, og vil på den måten ikke kunne få rettigheter på lik linje med vanlige arbeidstakere.

4. Hvordan sikre kunstnerisk frihet og ytringsfrihet?

Kunst og kultur må være på agendaen til enhver tid. Det må snakkes om og skrives om. En stadig nedbygging av kulturredaksjoner, populistiske kulturytringer, færre kunstkritikker og tidsskrifter i det offentlige rom er med på å forringe ytringsrommet for kunstnere. I dette arbeidet er det viktig at institusjoner, redaksjoner, kulturledere, kritikere og kulturpolitikere løfter samtalen og diskuterer verdiene av kunst, kultur og ytringsfrihet i samfunnet vårt.

5. Hvordan sikre at kunstnerbefolkningen gjenspeiler vårt mangfoldige samfunn?

- Mer estetiske fag i skolen, bedre samarbeid mellom oppvekst/kultur.
- Kulturskolen må nå en større del av befolkningen.
- Økonomiske rettigheter for kunstnere for dårlig. Det er kun de med «god økonomi i ryggen» som har mulighet til å satse på et så utrygt yrke.
- Systemisk endring og utvikling i bruken av ulike uttrykk og kvaliteter både blant programmerere og utøvere.

6. Hvordan bidra til økt internasjonalt samarbeid?

Internasjonale oppdrag og samarbeid kan føre til økt eksponering, læring, utvikling og økonomisk vekst for kunstnerisk virksomhet. Internasjonalisering er viktig for profesjonalisering av kunstneres

eget virke samt hele kulturfeltet. Økt internasjonalt samarbeid hører til og er tett forbundet med et kontinuerlig arbeid for større mangfold lokalt.

En stor utfordring for samarbeid med kunstnere og institusjoner i utlandet er økonomi. Internasjonale støtteordninger må tilgjengeliggjøres på lokalt kommunalt nivå og må være tilgjengelig for enkeltkunstnere, ikke bare for større organisasjoner. Kulturaktører må i tillegg få tilgang til internasjonalt samarbeid og eksponering ut fra der man bor.